

Dominik Tyrawa

Administrative Law and International Law

An Attempt at Systematics

Prawo administracyjne a prawo międzynarodowe. Próba systematyki

I. INTRODUCTION

The legal system of each country, as well as the supranational systems, can be compared to a closed system. A proper, reliable and, most importantly, precise division of these systems allows us to clarify these concepts and the borders between particular systems.

The most classical division of law, going back to the Roman law, is the division of law into private and public law¹. This classical division into two is becoming more and more difficult in contemporary legal relations. It is sufficient to point to the labour law where one can differentiate the norms of public law, as well as private law, or more specialised subsystems, e.g. tourist law or public procurement law.

It is certainly more difficult to differentiate between the subsystems of public law or private law. It is extremely difficult to make a strict division between e.g. civil law and

commercial law, or administrative law and economic public law.

Apparently, much easier it is to indicate the borders of international and administrative law. The aim of this work is not to approach these concepts or indicate their boundaries but to attempt at systematising the problems which are common to both of these systems.

II. CONSTITUTIONAL CORRELATION BETWEEN INTERNATIONAL LAW AND NATIONAL LAW

Administrative law, as one of internal systems of the national law is, among others, defined by constitutional norms. In each legal system the Constitution is the highest legal source, as well as the indication and the fundament of all the internal branches of law. Every course of law, in the form of a lecture or course-book teaching, starts

¹ See further on the subject in K. Kolańczyk, *Prawo rzymskie*, Warszawa 1999, 27, A. Dębiński, *Rzymskie prawo prywatne. Kompendium*, Warszawa 2007, 29 or S. Fundowicz, *Dychotomiczny podział prawa*, „Samorząd Terytorialny” 2000, No. 1-2, 47 et seq.

from the norms, the source of which is the Constitution².

Slightly different are the relations between international law and national law, from which we should begin this article. The difference in the scope mentioned, results from the fact that the international law is an external system in relation to the national law. The doctrine dealing with the relations between international and national laws holds two main views on relations between national law and international law, seemingly doctrinal views, i.e., dualism and monism³. The dispute between these two attitudes reached its height in the 20-year inter-war period only to get weaker after World War II, when there was a focus on practical relations between national and international law. Nevertheless, the dispute "dualism versus monism", despite certain weakening, has not been resolved yet⁴. The aim of this work is not to characterise these systems, but to indicate practical problems connected with them.

As K. Skubiszewski indicates, the inclusion of legal and international standards in the form of custom, treaty or established by an international organisation, is determined, in various ways, by a particular state. One of the ways of

reception might be a literal repetition of an international legal standard in the national legal order; then, such a standard becomes a standard of the national law, whose source of origin is the international law. Any other way of receiving an international standard into the national system, causes more or less significant interpretation problems. Skubiszewski emphasizes three main ways, i.e. "non-receptive methods (references and their various forms, the so-called adoption of an international standard, the application of international law in the state as legally binding on its own); then, the methods of general inclusion of the international law into the national legal order, as for which it is not always clear whether they have a receptive effect or not; and, finally, a detailed and general transformation, although it makes the norm (so far exclusively international) acquire also a national character"⁵.

International law holds a significant place among constitutional fundamentals of public administration and, consequently, administrative law⁶. Here, one must consider the international law and the European Union (EU) law as one of the constitutional sources of administrative law⁷.

² In the area commented one can indicate Article 15 of the Constitution of the Republic of Poland of 2 April 1997 (Journal of Laws of 1997, No. 78, item 483 with amendments) and its importance for the administrative law and the local self-government law, Article 18 and its importance for the family law, Article 21 and its importance for the civil law, or Articles 42, 43, 44 and 45 and their importance for the penal law.

³ Cf. K. Lankosz, *Dualizm i monizm we współczesnej praktyce międzynarodowej*, in *Rozwój prawa międzynarodowego – jedność czy fragmentacja?*, Konferencja Katedr Prawa Międzynarodowego, Karpacz 10-12 May 2006, eds. J. Kolasa, A. Kozłowski, Wrocław 2007, 65-75.

⁴ See R. Kwiecień, *Miejsce umów międzynarodowych w porządku prawnym państwa polskiego*, Warszawa 2000, 12.

⁵ Cf. K. Skubiszewski, *Stosowanie i przestrzeganie prawa międzynarodowego w państwie*, „Państwo i Prawo” 1984, No. 9, 18.

⁶ Both concepts are interconnected and facilitate their reciprocal definitions. It is sufficient to indicate two diametrically different views, the first, according to which it is difficult to define administrative law without explaining what administration is, (cf. J. Starościak, in *Prawo administracyjne*, ed. J. Starościak, Warszawa 1965, 11) and the second, which differently treated the analysed problems, by indicating that administrative law and administration refer to two different phenomena (see. F. Longchamps de Berier, *W sprawie pojęcia administracja państwowej i pojęcia prawa administracyjnego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego” 1958, Prawo III, Series A, No. 10, 20-21).

⁷ These issues are fully treated by L. Garlicki, *Konstytucyjne źródła prawa administracyjnego*, in *System prawa administracyjnego. Tom 2. Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej*, eds R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012, 47-88.

(further on this subject in the next point) and the importance of the international and the EU law for administrative law and public administration law, in the light of the Constitution of the Republic of Poland⁸.

The importance of the international and the EU law for administrative and public administration law in the light of the Constitution can be described by the origin of constitutional solutions, the principle of observing international law expressed in Article 9 of the Constitution and its function, by the international and the EU law in the light of the Constitution, the position of the Constitution against the international and EU law, the international and the EU law in the system of law in force in Poland, international agreements conferring competencies on international organisations (Article 90 of the Constitution), international agreements important for administrative and public administration law, the law created by international organisations, the international and the EU law and the rule of law in public administration (Article 7 of the Constitution), the international and the EU law and fundamental rights and freedoms, and the theoretical relation between international and EU law and the national (Polish) law⁹. The problems indicated are considerably wide, however, they point to the multitude of problems along the line of national and international law.

The considerations can be streamlined to the constitutional principle of favourable predisposition towards international law and international integration expressed in Article 9 of the Constitution, to the importance of international agreements¹⁰ and to conferring the competencies of the state on international organisations.

The constitutional principle of favourable predisposition towards international law and international integration has its axiological basis in the Preamble to the Constitution, as well as to the constitutional provisions indicated in Chapter I. This constitutional principle is an essential introduction to a detailed analysis of the problem of relations along the line of international law and the Polish legal order. Both this principle and the jurisdiction (judicial decisions)¹¹ referring to Article 9, clearly indicate the necessity to create the law which is compliant to the widely understood international law and, in addition, which does not necessarily come only and exclusively from national legislature¹².

Conferring state competencies on international organisations is connected with the necessity of an in-depth analysis of the sources of such a regulation, i.e. the sources inspiring this solution, since they are an important determinant to any interpretation of such norms¹³. Such a solution is connected with new challenges for the legislative, ex-

⁸ See further S. Biernat, M. Niedzwiedz, *Znaczenie prawa międzynarodowego i unijnego dla prawa administracyjnego i administracji publicznej w świetle Konstytucji RP*, in *System prawa administracyjnego*. Vol. 2 ..., 89-126.

⁹ This is what the above mentioned, S. Biernat i M. Niedzwiedz do.

¹⁰ These problems will be presented in the next point of the article.

¹¹ Cf. Judgement of the Constitutional Tribunal of 23 May 2003, K. [Docket No.] 11/03, OTK ZU 2003, No.5, item 43.

¹² „The legal consequences of Article 9 of the Constitution is the constitutional assumption that on the territory of the Republic of Poland, beside norms (principles) enacted by the domestic legislator, there are norms (principles) in force, created outside the domestic (Polish) system of legislative authorities. Constitutional legislator intentionally assumed that the legal system in force in Poland will be of multi-component character”, see Judgment of the Constitutional Tribunal of 11 May 2005, K. [Docket No.] 18/04, OTK ZU 2005, No. 5, item 49.

¹³ More on the subject K. Wojtyczek, *Przekazanie kompetencji państwa organizacjom międzynarodowym. Wybrane zagadnienia prawnokonstytucyjne*, Kraków 2007, 15-25.

ecutive and judiciary powers. Moreover, it is justifiable to indicate the scope of these competencies since, in the light of the Polish constitutional rule, it must not be absolute. Furthermore, such a construction creates a new legal situation not only for the state but, in particular, it includes the sphere of fundamental rights and freedoms.

The above mentioned problems determine the general correlation between international law and national law, including administrative law, as well.

III. SOURCES OF ADMINISTRATIVE LAW AND SOURCES OF INTERNATIONAL LAW

Chapter III of the Constitution in force refers to the problems of constitutional sources of law. There is a principle that constitutional sources of law are the sources of other branches of law. Nevertheless, it is also possible to indicate some existing exceptions, e.g. in labour law, where collective trade agreements or other agreements are an important source in this matter¹⁴.

Article 87 of the Constitution establishes the hierarchy of legal sources in the following way: the Constitution, acts, ratified international agreements and regulations. Moreover, on the territory of authorities which have enacted legal acts, such legal acts are the commonly binding sources of law. Additionally, Article 93 of the Constitution introduces the con-

cept of internal sources of law. This catalogue is not limited, as the importance of the whole international law or the UE law in the constitutional hierarchy has not been determined.

The prevailing view in the doctrine of law is that the sources of constitutional law are identified with the sources of other branches of law, among others, with the sources of administrative law¹⁵. Such a solution is frequently encountered in studies devoted to administrative law. Nevertheless, the specificity of public administration, as indicated by W. Jakimowicz, results in a different perception of the catalogue of administrative legal sources¹⁶.

Here, it is necessary to point to the opinion on informal sources of administrative law, far more characteristic for the study of administrative law, including the specificity of this branch of law. These are the standards applied by administration in their operations, and which are the result of a specific wording of legal principles. Another description means the specific sources of law. They include custom, court decisions, legal doctrine and extrajudicial principles and standards¹⁷. Similar problems are also studied by J. Boć i A. Błaś¹⁸, developed in their own characteristic way, or by M. Moźdżeń-Marcinkowski¹⁹, in a shortened form.

The multitude and diversity of the views quoted clearly indicate the complexity and non-uniformity of the system of administra-

¹⁴ Article 59 (2) of the Constitution.

¹⁵ B. Szmulik, S. Serafin, K. Miaskowska, *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2007, 25-52.

¹⁶ See W. Jakimowicz, *Wykładnia w prawie administracyjnym*, Zakamycze 2006, 423-427. Jakimowicz indicates that a wider understanding of the sources of administrative law is determined by the creative activity of public administration which fulfils public duties.

¹⁷ See E. Ura, E. Ura, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2006, 65-68.

¹⁸ J. Boć, A. Błaś, in *Prawo administracyjne*, ed. J. Boć, Kolonia Limited 2001, 56-121.

¹⁹ See M. Moźdżeń-Marcinkowski, *Wstęp do prawa administracyjnego ogólnego*, Zakamycze 2006, 74-106.

tive legal sources. Currently, we can face the necessity of a new regulation of the concept grid in administrative law²⁰ since new problems, also connected with the sources of administrative law, result in reanalysing and proper regulating these problems. One cannot abandon applying, apparently traditional concepts of administrative law²¹. A constitutional system of the sources of law is closely linked to the system of sources of administrative law, which results in analysing these concepts by linking them together²².

The problems of the sources of international law are slightly different. Despite numerous attempts to redefine it, the law still remains an equivocal concept. In terms of its doctrine, the whole system of formal sources of international law²³ consists of international agreements, international customs and resolutions of international organizations²⁴. The explicit division of international law still has not been determined and accepted in the doctrine. The catalogue of entities co-creating the international law is extremely wide and needs systematising²⁵.

There is no doubt that international law, with all its good and bad sides, is an important source of administrative law, which results,

first of all, from the constitutional standards. The importance of international legal sources increases with the growth in international relations and the growing importance of globalisation or Europeanisation for the national law.

IV. ON THE IMPORTANCE OF INTERNATIONAL LAW FOR ADMINISTRATIVE LAW

It is not possible to indicate all the problems and the importance of international law for administrative law in case of its content limitation. These considerations are to indicate only the most important problems by describing them without their in-depth analysis²⁶.

The international law is, undoubtedly, a subordinate system to the national system of administrative law. Therefore, any norms and regulations included in particular sources of international law will be binding in administrative law. Also the concepts characteristic to international law will be binding in administrative law. First of all, such will be the fundamental concept, i.e. the concept of international law. Moreover, in this area, one can indicate, e.g. the concept of international agreement, the interpretation of which in administrative

²⁰ Cf. I. Lipowicz, *Dylematy zmiany siatki pojęciowej w nauce prawa administracyjnego*, in *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd katedr prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego*, Zakopane 24-27 September 2006, ed. J. Zimmermann, Warszawa 2007, 21-42.

²¹ Cf. P. Przybysz, *Tradycyjne pojęcia prawa administracyjnego – potrzeba i sposób ich dalszego używania*, in *Koncepcja systemu prawa ...*, 43-60.

²² See D. Dąbek, *Współczesne pojęcie źródeł prawa administracyjnego na tle konstytucyjnego pojęcia źródeł prawa*, in *Koncepcja systemu prawa ...*, 79-94.

²³ Sources of international law can be divided into material sources (i.e. factors causing the appearance of a given legal norm), formal sources (forms including the norms of international law) and cognitive sources (various collections supporting the search for legal norms).

²⁴ Cf. P. Buława, *Źródła prawa międzynarodowego publicznego*, in *Prawo międzynarodowe publiczne. Repetytorium*, ed. J. Horodyski, Warszawa 2008, 32.

²⁵ Entities co-creating international law can be also legal entities of national law, see K. Karski, *Związki zawodowe i organizacje pracodawców jako podmioty prawa międzynarodowego w systemie ochrony praw człowieka Międzynarodowej Organizacji Pracy*, in *Rozwój prawa międzynarodowego ...*, 223-234.

²⁶ This remark refers also to Point V of the article.

law is copied from either international law or constitutional law. Also, the view on the importance of international agreements as sources of administrative law and administrative operations, emphasized in the doctrine, should not be overlooked²⁷. The doctrine of administrative law will also make use of the concept of international organisation, developed internationally²⁸.

Apart from the above mentioned concepts, there are specific regulations of the international law, which are of particular importance for the administrative law. In modern international relations, it is difficult to imagine that while studying and analysing the administrative law one could omit the importance of the law of the European Union²⁹. A large number of regulations arising in the EU system has a significant impact on the administrative law³⁰.

There is a similar situation when we analyse, for example, the law of the local self-government and the importance of the European Charter of Local Self-Government³¹, the environmental law and the importance of international agreements in this area³², the administrative procedures and the European standards in such institutions³³, the concept of good administration³⁴, the norms and principles of postal law³⁵, the norms and principles of aviation law³⁶, the norms and principles of public procurement law³⁷, or the problems of clerical law³⁸.

Another problem, which has not been properly defined in the study of administrative law, is the position and the impact of international judiciary decisions on administrative law. In the area in question, we cannot overlook the fact that some public administration offices operating within the Polish le-

²⁷ More on the subject see M. Woźniak, *Miejsce i stosowanie umów międzynarodowych w polskim prawie administracyjnym*, Toruń 2005.

²⁸ Studies, which in the Polish doctrine attempt to define international organisations include, among others, J. Barcz, *Organizacja ponadnarodowa*, „Sprawy Międzynarodowe” 1991, No. 7-8, J. Białocerkiewicz, *Organizacje europejskie i ich standardy prawne*, Włocławek 2003, P. Czubik, B. Kuźniak, *Organizacje międzynarodowe*, Warszawa 2004, T. Grzeszczyk, *Organizacje międzynarodowe. Poradnik merytoryczny*, Warszawa 1997, K. Kocot, *Organizacje międzynarodowe. Systematyczny zarys zagadnień prawa międzynarodowego*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1971, M. Lachs, *Współczesne organizacje międzynarodowe i rozwój prawa międzynarodowego*, „Państwo i Prawo” 1963, No. 12, A.J. Madera, *Organizacje międzynarodowe. Wybrane zagadnienia*, Kraków – Rzeszów 2006, J. Menkes, A. Wasilkowski, *Organizacje międzynarodowe. Wprowadzenie do systemu*, Warszawa 2004 or J. Menkes, A. Wasilkowski, *Organizacje międzynarodowe. Prawo instytucjonalne*, Warszawa 2006.

²⁹ This law can be regarded as international law considering it as a specific subsystem of international law, more on these relations see A. Wyrozumska, *Prawo międzynarodowe w systemie prawa wspólnotowego – zagadnienia teorii i praktyki*, in *Prawo międzynarodowe publiczne a prawo europejskie. Konferencja Katedr Prawa Międzynarodowego, Karpacz 15-18 May 2002*, eds J. Kolasa, A. Kozłowski, Wrocław 2003, 65-69, A. Wasilkowski, *Prawo krajowe – prawo wspólnotowe – prawo międzynarodowe. Zagadnienia wstępne*, in *Prawo międzynarodowe i wspólnotowe w wewnętrznym porządku prawnym*, ed. M. Kruk, Warszawa 1997, 6 or K. Brzostowska, K. Karski, *Prawo wspólnotowe a prawo międzynarodowe*, *Roczniki Nauk Prawnych* 2003, Vol. XIII, No. 1, 111.

³⁰ More on the problem see, in particular, G. Krawiec, *Europejskie prawo administracyjne*, Warszawa 2009.

³¹ T. Szewc, *Uwagi w sprawie ratyfikacji Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego*, „Państwo i Prawo” 2002, No. 9.

³² J. Ciechanowicz-McLean, *Międzynarodowe prawo ochrony środowiska*, Warszawa 2001.

³³ Z. Kmiecik, *Postępowanie administracyjne w świetle standardów europejskich*, Warszawa 1997.

³⁴ A.I. Jackiewicz, *Prawo do dobrej administracji jako standard europejski*, Toruń 2008.

³⁵ R. Sowiński, *Aspekty prawnomiędzynarodowe usług pocztowych*, in *Rynek usług pocztowych*, ed. R. Czaplewski, K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2008, 150 et seq.

³⁶ M. Żylicz, *Prawo lotnicze międzynarodowe, europejskie i krajowe*, Warszawa 2002.

³⁷ D. Tyrawa, *Międzynarodowe standardy zamówień publicznych - wybrane aspekty*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2007, No. 1, 41-50.

³⁸ D. Tyrawa, *Międzynarodowy model prawa urzędniczego*, in *Prawo urzędnicze*, ed. K. Chochowski, Radom 2012, 149-207.

gal system came into being in order that the international obligations are met³⁹.

To conclude the considerations in this point, it is necessary to indicate that the impact of international law on administrative law is great and principally immeasurable⁴⁰.

V. ON THE IMPORTANCE OF ADMINISTRATIVE LAW FOR INTERNATIONAL LAW

The relations between, and the importance of, the influence of administrative law on international law are slightly different.

The studies on administration and their impact on international law should be indicated as the first area. Here, in particular, it is essential to mention the achievements in praxeology, which is a field of scientific study of any purposeful human action. Moreover, any achievements in administrative personnel management⁴¹ can refer to managing offices, authorities or international organisations.

The next sphere or subsystem of administrative law, which can influence international

law is the national administrative law. The specificity of the national administrative law, the problems in defining a political system of administrative offices or generally administering entities, should apply to operating any entities of international law, defining the concept of international administration, to start with⁴². According to Z. Cybichowski, international administration authorities include state authorities (head of state, minister of Foreign Affairs, members of parliament, officials acting as consuls and agents, commissioners and other officials) and international authorities (international commissions, international offices and international courts)⁴³.

International administration can be performed by inter-governmental organisations established on the grounds of treaties and executive agreements⁴⁴, by administration based on mutual actions of trans-national networks or co-operation agreements between national officials⁴⁵, by distributed administration performed by national regulators pursuant to a treaty or other co-operation agreements⁴⁶,

³⁹ For the problem indicated, it is sufficient to mention of the Main Road Transport Inspection (D. Tyrawa, *Główny Inspektor Transportu Drogowego*, in *Administracja publiczna. Vol.1. Ustrój administracji państwowej centralnej*, eds B. Szmulik, K. Miaskowska-Daszkiewicz, Warszawa 2012, 1139) or the Forest Reproductive Material Office (D. Tyrawa, *Dyrektor Biura Nasiennictwa Leśnego*, in *Administracja publiczna. Vol. 1 ...*, 1295), to meet our obligations arising from the membership of Poland in the European Union.

⁴⁰ As an example of an attempt to list most problems connected with it, a study should be mentioned, by D. Tyrawa, *Umiejętnościowanie prawa administracyjnego jako nowy problem badawczy w polskiej nauce prawa administracyjnego*, in *Współczesne problemy wymiaru sprawiedliwości. Vol. 1*, eds D. Gil, I. Butryn, A. Jakiela, K.M. Woźniak, Lublin 2012, 459-469.

⁴¹ Here it is necessary to point to the achievements of clerical law which also refer to any other problems connected with international personnel.

⁴² International administration is, undoubtedly, defined by the concept of administration. It is a term derived from international administrative law, since it deals with legal phenomena whose collection can be described as international administration. In terms of this concept, we recognise the supranational administration authorities and national authorities, which act in their functions in international relations.

⁴³ Z. Cybichowski, *System prawa międzynarodowego*, Warszawa 1923, 126-218.

⁴⁴ Here one can mention the following study, indirectly connected with these problems: N. Krisch, B. Kingsbury, *Introduction: Global Governance and Global Administrative Law in the International Legal Order*, „European Journal of International Law” 2006, No. 17, 3.

⁴⁵ Cf. G. Verdrame, *Breaches of the European Convention on Human Rights Resulting from the Conduct of International Organisations*, „European Human Rights Law Review” 2008, No. 2, 213.

⁴⁶ See B. Kingsbury, N. Krisch, R.B. Stewart, *The Emergence of Global Administrative Law*, „Law and Contemporary Problems” 2005, Vol. 68, 21.

by administration performed pursuant to mixed agreements, inter-governmental and private (so-called "hybrid")⁴⁷ ones, and by administration performed by purely private institutions⁴⁸.

Further concepts which have arisen on the borderline of international law and administrative law are: the global administrative law, international administrative law, regional international administrative law or European administrative law⁴⁹. Among these concepts, it is the concept of administrative law which is subsidiary to the international law. Central institutions in the system of administrative law are those of control and coordination. Both institutions are characteristic for administrative law, and the moment they appear in the area of public international law, we deal with intense influence of the administrative law on the international law. Also other concepts of administrative law such as: inactivity, decision, management, legislation, supervision, responsibility, authority, application, request, procedure, self-government, complaint, office, clerk or institution, are used by science and international practice, in the wording proposed by the studies of administrative law.

VI. FINAL CONCLUSIONS

Despite the apparent conceptual and doctrinal distinction between the administrative law and the international law, the problems indicated above show that these concepts and problems are very close to each other.

The suggested systematics is supposed to organise the concepts in terms of their title. Nevertheless, it should not be deemed fully comprehensive, as it only signals some concepts without their detailed analysis.

It is also worth noticing that in the times of increasing importance of international relations and globalisation, the problem and concept confluence between administrative law and international law will be growing and, certainly, evolving.

KEYWORDS

administration law, constitutional law, international law, influence of international law on Polish legal system

SUMMARY

The article presented is an attempt to systematise the interdependencies arising between the administrative law and the in-

⁴⁷ On performance and activity of this organisation see M.A. Livermore, *Authority and Legitimacy in Global Governance: Deliberation, Institutional Differentiation, and the Codex Alimentarius*, „New York University Law Review” 2006, No. 81, 768 or S. Poli, *The European Community and the Adoption of International Food Standards within the Codex Alimentarius Commission*, „European Law Journal” 2004, No. 10, 615.

⁴⁸ Cf. M. Zieliński, *Pojęcie i zasady globalnego prawa administracyjnego*, in *Prawo międzynarodowe i wspólnotowe wobec wyzwań współczesnego świata*, ed. E. Dynia, Rzeszów 2009, 385.

⁴⁹ Cf. T. Wasilewski, *Stosunek wzajemny: porządek międzynarodowy, prawo międzynarodowe, europejskie prawo wspólnotowe, prawo krajowe*, Toruń 2004, 94-95, J.S. Langrod, *Instytucje prawa administracyjnego. Zarys części ogólnej*. Reprint, Zakamycze 2003, 77, J. Człowiekowska, *Prawo międzynarodowe jako źródło prawa administracyjnego*, in *Źródła prawa administracyjnego. Konferencja z okazji 100 rocznicy urodzin profesora Jerzego Stefana Langroda*, Uniwersytet Jagielloński – 23 April 200., eds J. Zimmermann, P. Dobosz, Zakamycze 2005, 90-92, F. Longchamps de Berier, *Współczesne kierunki w nauce prawa administracyjnego na Zachodzie Europy*, Reprint, Wrocław 2001, 11-12, J. Starościak, *Źródła prawa administracyjnego*, in *System prawa administracyjnego*, ed. J. Starościak, Wrocław-Warszawa 1977, 151, J. Starościak, *Studia z teorii prawa administracyjnego*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1967, 161, M. Zieliński, *O pojęciu międzynarodowego prawa administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 2008, No. 9, 16-17, J. Makowski, *Prawo międzynarodowe administracyjne*, „Śląsko-Dąbrowski Przegląd Administracyjny” 1947, No. 7-8, 4, D.C. Esty, *Good Governance at the Supranational Scale: Globalizing Administrative Law*, „Yale Law Journal” 2006, No. 115, 1493 or C. Harlow, *Global Administrative Law: The Quest for Principles and Values*, „European Journal of International Law” 2006, No. 17, 204.

ternational law. These interdependencies have their source in the constitutional systematics. Moreover, the idea of the source of law binds these two concepts. Additionally, the international law is able to inspire and generate the administrative law, whereas the administrative law can inspire and generate the international law. The considerations are based on diversified views of Polish science of international, constitutional and administrative laws, as well as on attitudes presented in worldwide studies.

SŁOWA KLUCZOWE

prawo administracyjne, prawo konstytucyjne, prawa międzynarodowe, wpływ prawa międzynarodowego na polski system prawa

BIBLIOGRAPHY

Acts of law

Constitution of the Republic of Poland of 2 April 1997 (Journal of Laws of 1997, No. 78, item 483 with amendments).

Judiciary decisions

Judgement of the Constitutional Tribunal of 23 May 2003, K. [Docket No.] 11/03, OTK ZU 2003, No.5, item 43.

Judgment of the Constitutional Tribunal of 11 May 2005, K. [Docket No.] 18/04, OTK ZU 2005, No. 5, item 49.

Literature

J. Barcz, *Organizacja ponadnarodowa*, „Sprawy Międzynarodowe” 1991, No. 7-8.

J. Białocerkiewicz, *Organizacje europejskie i ich standardy prawne*, Włocławek 2003.

S. Biernat, M. Niedźwiedź, *Znaczenie prawa międzynarodowego i unijnego dla prawa administracyjnego i administracji publicznej w świetle Konstytucji RP*, in *System prawa administracyjnego. Tom 2. Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej*, eds R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012.

K. Brzostowska, K. Karski, *Prawo wspólnotowe a prawo międzynarodowe*, *Roczniki Nauk Prawnych* 2003, Vol. XIII, No. 1.

P. Buława, *Źródła prawa międzynarodowego publicznego*, in *Prawo międzynarodowe publiczne. Repetytorium*, ed. J. Horodyski, Warszawa 2008.

J. Ciechanowicz-McLean, *Międzynarodowe prawo ochrony środowiska*, Warszawa 2001.

Z. Cybichowski, *System prawa międzynarodowego*, Warszawa 1923.

J. Człowiekowska, *Prawo międzynarodowe jako źródło prawa administracyjnego*, in *Źródła prawa administracyjnego. Konferencja z okazji 100 rocznicy urodzin profesora Jerzego Stefana Langroda, Uniwersytet Jagielloński – 23 April 200.*, eds J. Zimmermann, P. Dobosz, Zakamycze 2005.

STRESZCZENIE

Prezentowane opracowanie jest próbą usystematyzowania zależności zachodzących pomiędzy prawem administracyjnym i prawem międzynarodowym. Zależności te mają swoje źródła w systematyce konstytucyjnej. Ponadto idea źródeł prawa wiąże te dwa pojęcia. Dodatkowo prawo międzynarodowe potrafi być inspiracją i źródłem prawa administracyjnego, a także prawo administracyjne potrafi być inspiracją i źródłem prawa międzynarodowego. Wskazane rozważania oparte zostały o zróżnicowane poglądy polskiej nauki prawa międzynarodowego, konstytucyjnego i administracyjnego oraz o poglądy wyrażane w opracowaniach ogólnościowych.

- P. Czubik, B. Kuźniak, *Organizacje międzynarodowe*, Warszawa 2004.
- D. Dąbek, *Współczesne pojęcie źródeł prawa administracyjnego na tle konstytucyjnego pojęcia źródeł prawa*, in *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd katedr prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego, Zakopane 24-27 September 2006*, ed. J. Zimmermann, Warszawa 2007.
- A. Dębiński, *Rzymskie prawo prywatne. Kompendium*, Warszawa 2007.
- D.C. Esty, *Good Governance at the Supranational Scale: Globalizing Administrative Law*, „Yale Law Journal” 2006, No. 115.
- S. Fundowicz, *Dychotomiczny podział prawa*, „Samorząd Terytorialny” 2000, No. 1-2.
- L. Garlicki, *Konstytucyjne źródła prawa administracyjnego*, in *System prawa administracyjnego. Tom 2. Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej*, eds R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012.
- T. Grzeszczyk, *Organizacje międzynarodowe. Poradnik merytoryczny*, Warszawa 1997.
- C. Harlow, *Global Administrative Law: The Quest for Principles and Values*, „European Journal of International Law” 2006, No. 17, 204.
- A.I. Jackiewicz, *Prawo do dobrej administracji jako standard europejski*, Toruń 2008.
- W. Jakimowicz, *Wykładnia w prawie administracyjnym*, Zakamycze 2006.
- K. Karski, *Związki zawodowe i organizacje pracodawców jako podmioty prawa międzynarodowego w systemie ochrony praw człowieka Międzynarodowej Organizacji Pracy*, in *Rozwój prawa międzynarodowego – jedność czy fragmentacja?*, Konferencja Katedr Prawa Międzynarodowego, Karpacz 10-12 May 2006, eds. J. Kolasa, A. Kozłowski, Wrocław 2007.
- B. Kingsbury, N. Krisch, R.B. Stewart, *The Emergence of Global Administrative Law*, „Law and Contemporary Problems” 2005, Vol. 68.
- K. Kocot, *Organizacje międzynarodowe. Systematyczny zarys zagadnień prawa międzynarodowego*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1971.
- K. Kolańczyk, *Prawo rzymskie*, Warszawa 1999.
- Z. Kmiecik, *Postępowanie administracyjne w świetle standardów europejskich*, Warszawa 1997.
- G. Krawiec, *Europejskie prawo administracyjne*, Warszawa 2009.
- N. Krisch, B. Kingsbury, *Introduction: Global Governance and Global Administrative Law in the International Legal Order*, „European Journal of International Law” 2006, No. 17.
- R. Kwiecień, *Miejsce umów międzynarodowych w porządku prawnym państwa polskiego*, Warszawa 2000.
- M. Lachs, *Współczesne organizacje międzynarodowe i rozwój prawa międzynarodowego*, „Państwo i Prawo” 1963, No. 12.
- J.S. Langrod, *Instytucje prawa administracyjnego. Zarys części ogólnej. Reprint*, Zakamycze 2003.
- K. Lankosz, *Dualizm i monizm we współczesnej praktyce międzynarodowej*, in *Rozwój prawa międzynarodowego – jedność czy fragmentacja?*, Konferencja Katedr Prawa Międzynarodowego, Karpacz 10-12 May 2006, eds. J. Kolasa, A. Kozłowski, Wrocław 2007.
- I. Lipowicz, *Dylematy zmiany siatki pojęciowej w nauce prawa administracyjnego*, in *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd katedr prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego, Zakopane 24-27 September 2006*, ed. J. Zimmermann, Warszawa 2007.
- M.A. Livermore, *Authority and Legitimacy in Global Governance: Deliberation, Institutional Differentiation, and the Codex Alimentarius*, „New York University Law Review” 2006, No. 81.
- F. Longchamps de Berier, *Współczesne kierunki w nauce prawa administracyjnego na Zachodzie Europy, Reprint*, Wrocław 2001.
- F. Longchamps de Berier, *W sprawie pojęcia administracja państwowej i pojęcia prawa administracyjnego*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego” 1958, Prawo III, Series A, No. 10.

- A.J. Madera, *Organizacje międzynarodowe. Wybrane zagadnienia*, Kraków – Rzeszów 2006.
- J. Makowski, *Prawo międzynarodowe administracyjne*, „Śląsko-Dąbrowski Przegląd Administracyjny” 1947, No. 7-8.
- J. Menkes, A. Wasilkowski, *Organizacje międzynarodowe. Wprowadzenie do systemu*, Warszawa 2004.
- J. Menkes, A. Wasilkowski, *Organizacje międzynarodowe. Prawo instytucjonalne*, Warszawa 2006.
- M. Możdżeń-Marcinkowski, *Wstęp do prawa administracyjnego ogólnego*, Zakamycze 2006.
- S. Poli, *The European Community and the Adoption of International Food Standards within the Codex Alimentarius Commission*, „European Law Journal” 2004, No. 10.
- Prawo administracyjne*, ed. J. Boć, Kolonia Limited 2001.
- Prawo administracyjne*, ed. J. Starościak, Warszawa 1965.
- P. Przybysz, *Tradycyjne pojęcia prawa administracyjnego – potrzeba i sposób ich dalszego używania*, in *Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd katedr prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego*, Zakopane 24-27 September 2006, ed. J. Zimmermann, Warszawa 2007.
- K. Skubiszewski, *Stosowanie i przestrzeganie prawa międzynarodowego w państwie*, „Państwo i Prawo” 1984, No. 9.
- R. Sowiński, *Aspekty prawnomiędzynarodowe usług pocztowych*, in *Rynek usług pocztowych*, ed. R. Czaplewski, K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2008.
- J. Starościak, *Studia z teorii prawa administracyjnego*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1967.
- J. Starościak, *Źródła prawa administracyjnego*, in *System prawa administracyjnego*, ed. J. Starościak, Wrocław-Warszawa 1977.
- B. Szmulik, S. Serafin, K. Miaskowska, *Zarys prawa administracyjnego*, Warszawa 2007.
- T. Szewc, *Uwagi w sprawie ratyfikacji Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego*, „Państwo i Prawo” 2002, No. 9.
- D. Tyrawa, *Dyrektor Biura Nasiennictwa Leśnego*, in *Administracja publiczna. Vol.1. Ustrój administracji państwowej centralnej*, eds B. Szmulik, K. Miaskowska-Daszkiewicz, Warszawa 2012.
- D. Tyrawa, *Główny Inspektor Transportu Drogowego*, in *Administracja publiczna. Vol.1. Ustrój administracji państwowej centralnej*, eds B. Szmulik, K. Miaskowska-Daszkiewicz, Warszawa 2012.
- D. Tyrawa, *Międzynarodowe standardy zamówień publicznych - wybrane aspekty*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2007, No. 1.
- D. Tyrawa, *Międzynarodowy model prawa urzędniczego*, in *Prawo urzędnicze*, ed. K. Chochowski, Radom 2012.
- D. Tyrawa, *Umiędzynarodowienie prawa administracyjnego jako nowy problem badawczy w polskiej nauce prawa administracyjnego*, in *Współczesne problemy wymiaru sprawiedliwości. Vol. I*, eds D. Gil, I. Butryn, A. Jakiela, K.M. Woźniak, Lublin 2012.
- E. Ura, E. Ura, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2006.
- G. Verdirame, *Breaches of the European Convention on Human Rights Resulting from the Conduct of International Organisations*, „European Human Rights Law Review” 2008, No. 2.
- T. Wasilewski, *Stosunek wzajemny: porządek międzynarodowy, prawo międzynarodowe, europejskie prawo wspólnotowe, prawo krajowe*, Toruń 2004.
- A. Wasilkowski, *Prawo krajowe – prawo wspólnotowe – prawo międzynarodowe. Zagadnienia wstępne*, in *Prawo międzynarodowe i wspólnotowe w wewnętrznym porządku prawnym*, ed. M. Kruk, Warszawa 1997.
- K. Wojtyczek, *Przekazanie kompetencji państwa organizacjom międzynarodowym. Wybrane zagadnienia prawnokonstytucyjne*, Kraków 2007.
- M. Woźniak, *Miejsce i stosowanie umów międzynarodowych w polskim prawie administracyjnym*, Toruń 2005.
- A. Wyrozumska, *Prawo międzynarodowe w systemie prawa wspólnotowego – zagadnienia teorii i praktyki*, in *Prawo międzynarodowe publiczne a prawo europejskie. Konferencja Katedr Prawa Międzynarodowego, Karpack 15-18 May 2002*, eds J. Kolasa, A. Kozłowski, Wrocław 2003.

- M. Zieliński, *O pojęciu międzynarodowego prawa administracyjnego*, „Państwo i Prawo” 2008, No. 9.
- M. Zieliński, *Pojęcie i zasady globalnego prawa administracyjnego*, in *Prawo międzynarodowe i wspólnotowe wobec wyzwań współczesnego świata*, ed. E. Dynia, Rzeszów 2009.
- M. Żylicz, *Prawo lotnicze międzynarodowe, europejskie i krajowe*, Warszawa 2002.

NOTA O AUTORZE:

dr Dominik Tyrawa, asystent w Katedrze Prawa Międzynarodowego na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, zainteresowania naukowe: prawo administracyjne i konstytucyjnego ze szczególnym uwzględnieniem wpływu norm i przepisów prawa międzynarodowego na te gałęzie prawa, autor kilkunastu publikacji z zakresu prawa i nauki o administracji.